

O tym, co sobie pożyczyliśmy z innych języków

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- podaje definicję zapożyczenia,
- zna terminy: anglicyzm, rusycyzm, germanizm, italianizm, hungaryzm, latynizm,
- wie, jakie są zasady pracy w grupie.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- posługiwać się *Słownikiem wyrazów obcych*,
- wykonać poprawnie ćwiczenia językowe,
- wyjaśnić, kiedy stosowanie zapożyczeń jest błędem językowym,
- współpracować w grupie.

2. Metoda i forma pracy

Objaśnienie, wykład, heureka, praca w grupie, ćwiczenia redakcyjne, dyskusja.

3. Środki dydaktyczne

Karta pracy, *Słownik wyrazów obcych*.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel podaje temat lekcji. Uczniowie przypominają, w jaki sposób powstają nowe wyrazy. Nauczyciel objaśnia pojęcie *zapożyczenie*. W formie mini wykładu uzmysławia uczniom, w jakich okolicznościach historycznych dochodziło do przenikania do języka polskiego obcego słownictwa. Następnie uczniowie redagują w zeszytach krótką notatkę na ten temat.

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel wprowadza pojęcia: anglicyzm, rusycyzm, germanizm, italianizm, hungaryzm, latynizm:

anglicyzm – to wyraz zapożyczony z języka angielskiego

rusycyzm – to wyraz zapożyczony z języka rosyjskiego

germanizm – to wyraz zapożyczony z języka niemieckiego

italianizm – to wyraz zapożyczony z języka włoskiego

hungaryzm – to wyraz zapożyczony z języka węgierskiego

latynizm – to wyraz zapożyczony z języka łacińskiego

2. Uczniowie uzupełniają tabelę ([załącznik 1](#)), posługując się *Słownikiem wyrazów obcych*, grupują podane zapożyczenia.
3. Na podstawie *Słownika wyrazów obcych* uczniowie wskazują, z jakich innych języków pochodzą zapożyczenia w języku polskim.
4. Na polecenie nauczyciela uczniowie podają przykłady zapożyczeń, które w ostatnim czasie utrwaliły się w języku polskim (np. holding, host, menadżer).
5. Na polecenie prowadzącego uczniowie podają przykłady modnych obecnie wyrazów obcych, które można zastąpić polskimi odpowiednikami.
6. Uczniowie podzieleni na grupy układają kilkuzdaniowy tekst na dowolny temat, w którym użyją co najmniej pięciu modnych obecnie wyrazów obcych, a następnie przereklamują go, zastępując wyrazy obce ich polskimi odpowiednikami.
7. Przedstawiciele grup prezentują efekty pracy zespołu na forum klasy.

c) Faza podsumowująca

Nauczyciel inicjuje dyskusję na temat zasadności posługiwania się wyrazami obcego pochodzenia, których odpowiedniki istnieją w języku polskim. Uczniowie uzasadniają, dlaczego należy stosować głównie rodzime wyrazy tam, gdzie jest to możliwe.

5. Bibliografia

1. *Słownik wyrazów obcych*, pod red. Pakosz B., Sobol, E., Szkiładź C., Szkiładź H., Zagrodzka M., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1971.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

[załącznik 1.](#)

Posługując się *Słownikiem wyrazów obcych*, wpisz w odpowiednie kolumny tabeli poniższe zapożyczenia:

barachło, brydż, chałtura, ciżma, dobosz, dżin, fortepian, getto, giermek, grejpfrut, handel, hejnał, hibernacja, hit, kapsel, karmazyn, kartofel, kasa, kolęda, kopia, misja, nylon, , orszak, ostryga, pech, roszada, sojusz, tachta, taczanka, talent;

anglicyzmy	rusycyzmy	germanizmy	italianizmy	hungaryzmy	latynizmy
------------	-----------	------------	-------------	------------	-----------

--	--	--	--	--	--

b) Notatki dla nauczyciela

anglicyzmy	rusycyzmy	germanizmy	italianizmy	hungaryzmy	latynizmy
brydż	barachło	handel	fortepian	ciżma	hibernacja
dżin	chałtura	kapsel	getto	dobosz	kolęda
grejpfrut	sojusz	kartofel	karmazyn	giermek	kopia
hit	tachta	pech	kasa	hejnał	misja
nylon	taczanka	roszada	ostryga	ołtarz	talent

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak